

การถอดองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ

ประธานเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.เครือข่าย)

๑.เรื่อง : การทำสวนไผ่กิมซุง

๒.ชื่อ : นายทวี โกสุม

เกิดวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๑ อายุ ๕๓ ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๘๔ หมู่ ๘ ตำบลโพธิ์ไทร

อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

โทรศัพท์ ๐๙๐-๒๗๑๗๘๑๔

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองแสง

หมู่ ๘ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

ประธานเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.เครือข่าย)

๓.ความเป็นมา

เริ่มต้นการทำเกษตรด้วยการทำนาข้าวและไร่มันสำปะหลังเหมือนกับเกษตรกรรายอื่นๆในพื้นที่ โดยใช้ปุ๋ยเคมีในการเร่งและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ขาดการปรับปรุง บำรุงดิน ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุ หน้าดินแข็ง ดินไม่เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืช ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมีเพื่อเร่งการเจริญเติบโต ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นแต่ผลผลิตกลับลดลง ทั้งยังประสบปัญหาด้านการจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตรเพราะเป็นที่กึ่งนา กึ่งไร่ ครั้นทำนาปลูกข้าวพอช่วงข้าวตั้งท้องจนถึงเก็บเกี่ยวมักจะขาดน้ำ แต่พอเปลี่ยนมาเป็นไร่มันสำปะหลังมักประสบปัญหาเป็นโรคเน่าในช่วงที่ฝนตกชุก

ต่อมาเมื่อปี ๒๕๕๘ ได้เริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่นาบางส่วนมาขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนไผ่ ปลูกผักพื้นเมือง ทำนา และเลี้ยงไก่พื้นเมือง มีกิจกรรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เองในแปลงเกษตร ลด ละ เลิกใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทุกชนิด หันกลับสู่วิถีเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการทำเกษตร เช่น การทำสารไล่แมลง น้ำหมักชีวภาพจากเศษพืชผัก ผลไม้ และทำฮอร์โมนชนิดต่างๆ ซึ่งได้รับความรู้จากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ ปัจจุบันได้ทำกิจกรรมด้านการเกษตรให้มีความหลากหลาย ระบบนิเวศน์ในแปลงเริ่มมีความอุดมสมบูรณ์คืนสู่สมดุลของธรรมชาติ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ขณะที่ต้นทุนการผลิตลดลง

๔.องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและงานที่ภาคภูมิใจ

จากประสบการณ์การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร โดยการพึ่งพาตนเองอย่างมั่นคง ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ศึกษาดูงาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนเกษตรกร นำมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพหลัก เสริมอาชีพรอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ผลผลิตทางการเกษตรมีความหลากหลาย

ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนา มาปลูกไผ่กิมซุงและทำการเกษตรอื่นๆ เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย จำนวน ๑๓ ไร่

- พื้นที่ปลูกไผ่กิมซุง จำนวน ๗ ไร่
- พื้นที่ปลูกข้าวเจ้าพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๓ ไร่
- พื้นที่ปลูกผักพื้นบ้านและพืชอื่น จำนวน ๑ ไร่
- พื้นที่บ่อเลี้ยงปลา จำนวน ๑ ไร่
- พื้นที่ที่อยู่อาศัย โรงเพาะเห็ด โรงเลี้ยงหมูนาและเล้าไก่ จำนวน ๑ ไร่

๔.๑ กิจกรรมการทำสวนไผ่กิมซุง

ฤดูที่เหมาะสมในการปลูกไผ่กิมซุงควรจะปลูกช่วงต้นฤดูฝน หรือราวเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม เนื่องจากในช่วงเริ่มแรกของการปลูก ต้นไผ่ต้องการน้ำมากจะขาดน้ำไม่ได้เลย เพราะไผ่ต้องนำไปใช้เลี้ยงลำและสร้างหน่อใหม่

การเตรียมพื้นที่ในการปลูกไผ่กิมซุง

หากพื้นที่ที่จะปลูกไผ่ตงล้มแล้วมีต้นไม้ใหญ่อยู่ ก็ควรที่จะตัดโค่นไม้ใหญ่ออก เพราะจะไปแย่งอาหารจากไผ่ ถ้าไม่เช่นนั้นไผ่จะโตช้าและต้องให้ปุ๋ยมากกว่าปกติ ถ้าเป็นพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำจะดีมาก เพราะไผ่กิมซุงเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก โดยส่วนใหญ่แล้วไผ่ทั่วไปไม่ชอบน้ำขัง แต่สำหรับไผ่กิมซุงถึงแม้ว่าจะโดนน้ำท่วมขังก็ไม่ตาย เมื่อเลือกพื้นที่ที่จะทำการปลูกได้แล้ว ให้เตรียมพื้นที่ปลูกโดยการไถยวบตากแดดให้ดินแห้งเพื่อกำจัดเชื้อราและวัชพืชบางชนิด ทิ้งไว้ สัปดาห์ ๕-๗ วัน ไถละเอียดอีกครั้งเป็นอันใช้ได้

จำนวนกิ่งพันธุ์ไม้ที่จะใช้ปลูก ต่อ ๑ ไร่ โดยส่วนใหญ่ผู้ปลูกจะนิยมปลูกไม้ที่ระยะ ๓ X ๔ เมตร คือ ระยะห่างระหว่างต้น ๓ เมตร ระยะห่างระหว่างแถว ๔ เมตร ใช้กิ่งพันธุ์ประมาณ ๑๒๐ กิ่งโดยมีหลักการคำนวณดังนี้

๑ ไร่ = ๔๐๐ ตารางวา โดยที่ ๑ วา = ๔ เมตร ดังนั้นพื้นที่ ๑ ไร่ = ๑,๖๐๐ ตารางเมตร

พื้นที่ ๑,๖๐๐ ตารางเมตร. จะมีพื้นที่ขนาด กว้าง x ยาว = ๔๐ เมตร x ๔๐ เมตร.

ต้องการปลูกระยะระหว่างแถว ๔ เมตร จะสามารถปลูกได้ ๔๐ เมตร/ ๔ เมตร = ๑๐ แถว

ต้องการปลูกระยะระหว่างต้น ๓ เมตร ต้องใช้กิ่งพันธุ์ไม้ ๔๐/ ๓ = ๑๒ ต้น

พื้นที่ ๑ ไร่ จะใช้กิ่งพันธุ์ไม้ทั้งหมด (๑๐ x ๑๒ ต้น) = ๑๒๐ ต้น

หากปลูกที่ระยะน้อยกว่านี้ การเข้าไปดูแลจัดการสวนจะทำได้ยากและไม่สะดวก อีกทั้งฝั่วยังจะแย่งอาหารกันเองทำให้ต้องให้ปุ๋ยฝั่วย่อยกว่าเดิม

การปลูกฝั่กิมซุง

๑. ขุดหลุมปลูกให้ได้ขนาดประมาณ ๔๐ x ๔๐ x ๔๐ ซม. แต่ขนาดของหลุมก็ขึ้นอยู่กับสภาพของดินถ้าเป็นร่วนปนทรายหลุมก็ไม่จำเป็นต้องใหญ่ บางพื้นที่ที่เป็นดินเหนียวหลุมที่ปลูกก็จะเล็กลงมาหน่อย ระยะห่างระหว่างต้นอยู่ที่ ๓ x ๔ เมตร โดยขุดหลุมและนำดินขึ้นมากองไว้ใส่ปุ๋ยคอกผสมกับหน้าดินที่ขุดขึ้นมาลงไปประมาณ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม

๒. หลังจากนั้นผสมดินกับปุ๋ยคอกให้เข้ากันรอกันหลุม ด้วยดินที่ผสมปุ๋ยคอกแล้วเพื่อเป็นอาหารให้ต้นไผ่ในช่วงสองเดือนแรก โดยจะให้สูงจากดินกันหลุมประมาณ ๑๐-๑๕ ซม. แล้วนำต้นกล้าไผ่วางลงไป

๓. ให้วางกิ่งไผ่เอียงประมาณ ๔๕ องศา เพราะหน่อต่อไปจะได้แทงขึ้นตรงและเร็ว ฉีกถุงพลาสติกออกก่อนวางกิ่งพันธุ์ กลบดินจนพูน ตอนนี้ให้รดน้ำและอัดดินให้แน่น เมื่อดินล่างแน่นแล้วให้กลบดินทั้งหมดลงไป พูนดินบริเวณโคนกิ่งไผ่ให้เป็นเนินสูงเล็กน้อย

๔. ใช้ไม้ปักเป็นหลักตอกยึดกิ่งไผ่ไว้ให้แน่น เพื่อกันลมโยกหรือถ้าลมไม่แรงมากก็ไม่ต้องปักหลักไม้ รดน้ำให้ชุ่ม การใช้ทางมะพร้าวหรือวัสดุอื่นช่วยพรางแสงแดดจนกว่าต้นกล้าจะมีใบใหญ่และตั้งตัวได้ แล้วจึงค่อยเอาออก

การดูแลรักษา

๑. การใส่ปุ๋ยไม้กิมซุง

ในช่วงแรก (๑-๓เดือน) ต้นไม้สามารถใช้ปุ๋ยคอกที่คลุกเคล้าไปกับดินที่ปลูกได้พอ แต่ในระยะต่อไป จำเป็นต้องมีการพรวนดินรอบๆ กอและใส่ปุ๋ยคอก ๑ เดือน/ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๒-๓ กิโลกรัม ในระยะนี้อาจจะเห็นว่าหน่อที่แตกจะมีขนาดค่อนข้างเล็กและจะมีขนาดโตขึ้นทุกๆ ปี ถ้าความชุ่มชื้นและดินอุดมสมบูรณ์ดีเพียงพอ พอเข้าเดือนที่ ๗ จะทำการตัดแต่งกอและพรวนดินเพื่อกำจัดวัชพืช ปกตินิยมพรวนดินอีกครั้งในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ก่อนที่ดินจะแห้ง เพราะถ้าดินแห้งจะพรวนดินยาก ในกรณีที่ต้องการเร่งการออกหน่อ (กรณีพิเศษ) จะใส่ในช่วงต้นเดือน ก.พ.ถึง พ.ค. คือใช้ปุ๋ยคอกในอัตรา ๒-๓ กิโลกรัมต่อ กอ/เดือน

๒. การให้น้ำไม้ตงลิ้มแล้ง

ช่วงแรก (โดยเฉพาะ ๑-๓ เดือน) ต้นไม้ต้องการน้ำมาก ควรให้น้ำวันเว้นวัน แต่ถ้าปลูกไม้ในฤดูฝน อาจไม่จำเป็นต้องให้น้ำถึงขนาดนั้นก็ได้ นอกจากนี้ในกรณีฝนทิ้งช่วงนานจึงให้น้ำช่วย แต่หลังจากหมดฝนแล้ว ผู้ปลูกต้องคอยรดน้ำให้เสมออย่าปล่อยให้ขาดน้ำนาน เพราะในปีแรกต้นไม้ยังไม่ค่อยแข็งแรงนักถ้าไม่มีน้ำ อาจตายได้โดยง่าย หลังจากต้นไม้อายุเกิน ๖-๘ เดือนไปแล้ว จะแข็งแรงและทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดีขึ้น

ระบบน้ำในแปลงจะใช้ระบบมินิสปริงเกอร์และการวางท่อปล่อยน้ำไหลไปตามร่องสวน

๓. การไว้ลำและการตัดแต่งกอ

เมื่อปลูกได้ประมาณ ๓-๔ เดือนจะเริ่มแตกหน่อได้ประมาณ ๒-๓ ลำ ในระยะแรกนี้จะไม่มีการตัดหน่อเลย ปล่อยให้เป็นลำต่อไป การดูแลกอไผ่ในช่วงนี้จะทำการตัดลำต้นที่เล็กออกไป ไม่ต้องเสียตาย ให้เหลือไว้เฉพาะลำที่ใหญ่ ลำที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑-๑.๕ นิ้วตัดทิ้งให้หมด

วิธีการตัด ต้องตัดให้จมดิน อย่าให้มีตาเหลืออยู่อีก (ไม่ต้องการให้ขยายพันธุ์อีก) กิ่งแขนงเล็กๆ บริเวณโคนต้นที่ขึ้นเกาะกะของลำแม่ควรตัดแต่งให้โล่ง (แสงแดดส่องถึงพื้นได้) เพื่อสะดวกในการให้น้ำและดูแล เมื่อต้นไผ่อายุได้ประมาณ ๗-๘ เดือนจะมีหน่อแทงขึ้นมาอีก ๕-๖ หน่อ ตอนนี้ก็ยังไม่มีการตัดหน่อ ปล่อยให้ไผ่เป็นลำต่อไป แต่ถ้าพื้นที่ตรงนั้นดินอุดมสมบูรณ์ดี หน่อออกเยอะเราควรตัดขายไปบ้าง เช่นถ้าขึ้นมา ๕ หน่อให้ตัดขายไป ๓ หน่อ แต่ให้เลือกเอาหน่อที่สมบูรณ์ไว้(หน่อที่เบียดกันให้ตัดออกขายไป) การดูแลกอไผ่เพียงเอาหน่อเน่า ลำคดเอียงแคะแกร็นออกและตัดแต่งกิ่งแขนงเล็กๆทิ้ง รักษาลำไผ่ให้มีอยู่ประมาณ ๓-๕ ลำ

จากนั้นจึงเริ่มตัดหน่อขายบ้าง การตัดหน่อขายนี้ควรจะต้องตัดจากกลางกอก่อนแล้วขยายออกมารอบนอก กอ ซึ่งหน่อออกๆ ต้องมีการรักษาไว้บ้างเพื่อให้เป็นลำแม่ โดยเลือกหน่อที่อวบใหญ่และอยู่ในลักษณะที่จะขยายออกเป็นวงกลมเพื่อจะทำให้กอใหญ่ขึ้น มีหน่อมากขึ้นในปีต่อไป สะดวกที่จะเข้าไปดูแลรักษาและตัดหน่อ การตัดแต่งกอนั้น ควรทำติดต่อกันทุกๆ ปี สำหรับไผ่กิมซุงนี้ควรแต่งกอไผ่ประมาณต้นเดือน ก.ค. เพราะตอนนี้ ไผ่ชนิดอื่นกำลังออกหน่อ ช่วงนี้หน่อไม้้ออกเยอะราคาไม่ค่อยดี ควรปล่อยหน่อให้เจริญเป็นลำแม่ได้เต็มที่ พอต้นเดือนตุลาคมจึงค่อยอัดปุ๋ยคอกและน้ำเพื่อเร่งการออกหน่อในช่วงหน้าหนาวและหน้าแล้ง ช่วงนี้ราคาของหน่อไผ่จะดีมาก (พ.ย.-พ.ค.) ของทุกปี

๔. การบังคับให้ไผ่ตงล้มแล้งเกิดหน่อมากขึ้น

ในการบังคับให้ไผ่กิมซุงออกหน่อมากขึ้นตามฤดูกาลนั้น นอกจากการใส่ปุ๋ยและปฏิบัติดูแลตามปกติแล้วยังมีวิธีกระตุ้นให้ไผ่แทงหน่อมากขึ้น โดยการสูมไฟในฤดูแล้งช่วงที่ลมสงบ (ปลายเดือน ม.ค-ก.พ.) โดยการรวบรวมใบไผ่และ กิ่งแขนง ที่ได้จากการตัดแต่งกิ่งแล้วนำมากองให้ห่างจากกอประมาณ ๑ เมตร จุดไฟเผา แต่ต้องระวังไม่ให้ไฟกระโชกมาก โดยการพรมน้ำช่วยหรืออาจเอาใบไผ่และกิ่งแขนงสูมในกอเลย แต่ต้องระวังไม่ให้ไฟลามไปติดส่วนบนๆ ของกอ ในการสูมไฟนั้น เข้าใจว่าเป็นการเร่งให้ไผ่มีการพักตัวเร็วขึ้น เมื่อก่อนเข้าสู่ฤดูฝนจะได้แทงหน่อมากขึ้น หลังจากที่ได้พักตัวอย่างเต็มที่และการสูมไฟยังช่วยในการกำจัดโรคและแมลงไปด้วย

นอกจากนี้ ยังมีวิธีการบังคับการออกหน่อวิธีอื่นอีก เช่น การพรวนดินแปลงไผ่ทั้งในระหว่างแถวและระหว่างต้น โดยทำการพรวนดินในช่วงก่อนฤดูแล้ง ประมาณเดือน ก.ค.-ก.ย. เป็นการทำลายรากแก่เพื่อให้แตกรากใหม่ ดังนั้นในการพรวนดิน การให้น้ำ ให้ปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ไผ่ออกหน่อเร็วและตกตลอดปี

๕. การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูของไผ่กิมซุง

ปกติไม่มีการระบาดของโรคและแมลงในสวนไผ่มากนัก มีเพียงแมลงพวกหนอนผีเสื้อกลางคืน มากัดกิน และม้วนใบไผ่เพื่อหลบซ่อนและเป็นที่พักอาศัยในระยะเป็นดักแด้บ้างเล็กน้อย แมลงที่เข้าทำลายหน่ออ่อนของไผ่ไผ่ส่วนมากเป็นประเภทกัดกินหน่อ ๔-๕ ชนิด คือ หนอนด้วงเจาะหน่อไผ่ , ด้วงกินหน่อ, ด้วงวงเจาะกิ่ง , เพลี้ยอ่อนและมวนดูดน้ำเลี้ยง การควบคุมและกำจัดสามารถกระทำได้หลายวิธี ใช้วิธีควบคุมโดยการลิดกิ่ง หรือตัดลำแก่ที่เป็นที่อยู่ของดักแด้ออก แล้วทำลายหรือขายลำไป จึงเป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยลดจำนวนประชากรแมลงได้ ส่วนมากแล้วไม่ค่อยพบปัญหาเกี่ยวกับโรคต่างๆ แต่จะพบเพลี้ยตัวสีขาวๆ เกิดขึ้นตามข้อไผ่อ่อน เราอาจใช้ผงซักฟอกละลายน้ำราดรดลงไปก็จะหาย ถ้ามีจำนวนน้อยไม่มากนักก็ใช้มือขยี้

๖. การตัดหน่อไม้ตงลิ้มแล้ง

ไผ่กิมซุงจะแทงหน่อตลอดปีแต่จะดกมากเมื่อเริ่มเข้าฤดูฝน (เม.ย.-มิ.ย.) การตัดหน่อจะตัดเมื่อหน่อยาวประมาณ ๑ ฟุต โดยใช้เสียมแทงปลาดตัดหน่อบริเวณกาบใบที่ ๓ จากโคนหน่อ ซึ่งจะเหลือตาไว้ ๒-๓ ตา สำหรับแตกหน่อในช่วงถัดไป สำหรับหน่อที่ไม่แข็งแรงให้ตัดออกทิ้งไป การตัดหน่อควรทำตอนเช้ามีด เพื่อจะได้หน่อไม้สดส่งตลาด หน่อไม้ที่ตัดไว้นาน ๆ จะทำให้ความหวานของหน่อลดลง ดังนั้น ควรตัดหน่อแล้วรีบขายทันที ในการตัดหน่อควรเริ่มตัดหน่อจากกลางกอก่อน แล้วขยายวงออกมารอบนอกกอ ส่วนหน่อที่อวบใหญ่ที่อยู่ด้านนอกควรมีการรักษาไว้เพื่อให้เป็นลำแม่

๔.๒ กิจกรรมหลังทำนา

ปลูกพืชฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ประกอบไปด้วย แตงกวา, ถั่วฝักยาว, ถั่วลิสง และพืชปุ๋ยสด เช่น ถั่วพริ้ว, ปอเทือง เพื่อเป็นพืชหมุนเวียนลดการสะสมโรคพืชและ แมลง อีกทั้งเพื่อคลุมดิน ป้องกันวัชพืช ผลผลิตที่ได้ใช้บริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน สำหรับเศษใบ และต้นของพืช จะไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนในดิน และรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๔.๓ กิจกรรมด้านประมง ปศุสัตว์

- มีปอเลี้ยงปลากินพืช และปลาธรรมชาติ จำนวน ๑ บ่อ
- เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน ๓๐ ตัว
- เลี้ยงหมูนา จำนวน ๘๐ วงบ่อ

มูลสัตว์ที่ได้นำไปใช้เป็นปุ๋ยในการปรับปรุงบำรุงดินต่อไป

ส่วนผลผลิตมีการจำหน่ายตามตลาดนัดสีเขียวในชุมชนเนื่องจากเป็นระยะปรับเปลี่ยนพื้นที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นผลผลิตยังออกไม่มากพอที่จะนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

๕.สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ การผลิต การทำกิจกรรมการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ การรักษา/สร้างสมดุลระบบนิเวศน์ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๕.๒ การตลาด มีการจำหน่ายผลผลิตภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงแต่ในอนาคตจะมีการเพิ่มมูลค่าโดยการนำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายตามตลาดนัดสีเขียว ทั้งในชุมชน และในงานและนิทรรศการต่างๆ

๖.ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดความสำเร็จมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

๑. การสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากประสบการณ์ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ๆในการผลิตตลอดเวลา

๒. การใช้ความรู้แก้ไขปัญหาและพัฒนาการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. ต่อยอดความรู้โดยการเป็นวิทยากรถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ผู้สนใจ

๔. การผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตร

๗.แนวคิดในการทำงาน

ต้องคิดก่อน คือ คิดวางแผนอย่างรอบคอบ มีเหตุผล

แล้วค่อยทำ คือ การลงมือทำตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อนำ คือ เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัย เสียสละ

การเปลี่ยนแปลง คือ เปลี่ยนแปลงตัวเอง/ครอบครัว/ชุมชน สู่ความสุขที่ยั่งยืน

๘.หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

การประกอบอาชีพการเกษตรบนฐานความรู้ ทั้งการค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประยุกต์ใช้ความรู้ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ นายสมยศ แสงวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของจ้างงาน โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

การถอดองค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบ

ประธานเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.เครือข่าย)

๑.เรื่อง : การทำสวนไผ่กิมซุง

๒.ชื่อ : นายทวี โกสุม

เกิดวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๑ อายุ ๕๓ ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๘๔ หมู่ ๘ ตำบลโพธิ์ไทร

อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

โทรศัพท์ ๐๙๐-๒๗๑๗๘๑๔

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหนองแสง

หมู่ ๘ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร

ประธานเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.เครือข่าย)

๓.ความเป็นมา

เริ่มต้นการทำเกษตรด้วยการทำนาข้าวและไร่มันสำปะหลังเหมือนกับเกษตรกรรายอื่นๆในพื้นที่ โดยใช้ปุ๋ยเคมีในการเร่งและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ขาดการปรับปรุง บำรุงดิน ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุ หน้าดินแข็ง ดินไม่เหมาะกับการเจริญเติบโตของพืช ทำให้ต้องเพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมีเพื่อเร่งการเจริญเติบโต ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นแต่ผลผลิตกลับลดลง ทั้งยังประสบปัญหาด้านการจัดการน้ำในพื้นที่การเกษตรเพราะเป็นที่กึ่งนา กึ่งไร่ ครั้นทำนาปลูกข้าวพอช่วงข้าวตั้งท้องจนถึงเก็บเกี่ยวมักจะขาดน้ำ แต่พอเปลี่ยนมาเป็นไร่มันสำปะหลังมักประสบปัญหาเป็นโรคเน่าในช่วงที่ฝนตกชุก

ต่อมาเมื่อปี ๒๕๕๘ ได้เริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่นาบางส่วนมาขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนไผ่ ปลูกผักพื้นเมือง ทำนา และเลี้ยงไก่พื้นเมือง มีกิจกรรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้เองในแปลงเกษตร ลด ละ เลิกใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทุกชนิด หันกลับสู่วิถีเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการทำเกษตร เช่น การทำสารไล่แมลง น้ำหมักชีวภาพจากเศษพืชผัก ผลไม้ และทำฮอร์โมนชนิดต่างๆ ซึ่งได้รับความรู้จากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานจากแหล่งต่างๆ ปัจจุบันได้ทำกิจกรรมด้านการเกษตรให้มีความหลากหลาย ระบบนิเวศน์ในแปลงเริ่มมีความอุดมสมบูรณ์คืนสู่สมดุลของธรรมชาติ ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ขณะที่ต้นทุนการผลิตลดลง

๔.องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและงานที่ภาคภูมิใจ

จากประสบการณ์การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร โดยการพึ่งพาตนเองอย่างมั่นคง ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ที่ได้รับจากการอบรม ศึกษาดูงาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนเกษตรกร นำมาปรับใช้กับการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพหลัก เสริมอาชีพรอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ผลผลิตทางการเกษตรมีความหลากหลาย

ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนา มาปลูกไผ่กิมซุงและทำการเกษตรอื่นๆ เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย จำนวน ๑๓ ไร่

- พื้นที่ปลูกไผ่กิมซุง จำนวน ๗ ไร่
- พื้นที่ปลูกข้าวเจ้าพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๓ ไร่
- พื้นที่ปลูกผักพื้นบ้านและพืชอื่น จำนวน ๑ ไร่
- พื้นที่บ่อเลี้ยงปลา จำนวน ๑ ไร่
- พื้นที่ที่อยู่อาศัย โรงเพาะเห็ด โรงเลี้ยงหมูนาและเล้าไก่ จำนวน ๑ ไร่

๔.๑ กิจกรรมการทำสวนไผ่กิมซุง

ฤดูที่เหมาะสมในการปลูกไผ่กิมซุงควรจะปลูกช่วงต้นฤดูฝน หรือราวเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม เนื่องจากในช่วงเริ่มแรกของการปลูก ต้นไผ่ต้องการน้ำมากจะขาดน้ำไม่ได้เลย เพราะไผ่ต้องนำไปใช้เลี้ยงลำและสร้างหน่อใหม่

การเตรียมพื้นที่ในการปลูกไผ่กิมซุง

หากพื้นที่ที่จะปลูกไผ่ตงล้มแล้วมีต้นไม้ใหญ่อยู่ ก็ควรที่จะตัดโค่นไม้ใหญ่ออก เพราะจะไปแย่งอาหารจากไผ่ ถ้าไม่เช่นนั้นไผ่จะโตช้าและต้องให้ปุ๋ยมากกว่าปกติ ถ้าเป็นพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำจะดีมาก เพราะไผ่กิมซุงเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก โดยส่วนใหญ่แล้วไผ่ทั่วไปไม่ชอบน้ำขัง แต่สำหรับไผ่กิมซุงถึงแม้ว่าจะโดนน้ำท่วมขังก็ไม่ตาย เมื่อเลือกพื้นที่ที่จะทำการปลูกได้แล้ว ให้เตรียมพื้นที่ปลูกโดยการไถยวบตากแดดให้ดินแห้งเพื่อกำจัดเชื้อราและวัชพืชบางชนิด ทิ้งไว้ สัปดาห์ ๕-๗ วัน ไถละเอียดอีกครั้งเป็นอันใช้ได้

จำนวนกิ่งพันธุ์ไม้ที่จะใช้ปลูก ต่อ ๑ ไร่ โดยส่วนใหญ่ผู้ปลูกจะนิยมปลูกไม้ที่ระยะ ๓ X ๔ เมตร คือ ระยะห่างระหว่างต้น ๓ เมตร ระยะห่างระหว่างแถว ๔ เมตร ใช้กิ่งพันธุ์ประมาณ ๑๒๐ กิ่งโดยมีหลักการคำนวณดังนี้

๑ ไร่ = ๔๐๐ ตารางวา โดยที่ ๑ วา = ๔ เมตร ดังนั้นพื้นที่ ๑ ไร่ = ๑,๖๐๐ ตารางเมตร

พื้นที่ ๑,๖๐๐ ตารางเมตร. จะมีพื้นที่ขนาด กว้าง x ยาว = ๔๐ เมตร x ๔๐ เมตร.

ต้องการปลูกระยะระหว่างแถว ๔ เมตร จะสามารถปลูกได้ ๔๐ เมตร/ ๔ เมตร = ๑๐ แถว

ต้องการปลูกระยะระหว่างต้น ๓ เมตร ต้องใช้กิ่งพันธุ์ไม้ ๔๐/ ๓ = ๑๒ ต้น

พื้นที่ ๑ ไร่ จะใช้กิ่งพันธุ์ไม้ทั้งหมด (๑๐ x ๑๒ ต้น) = ๑๒๐ ต้น

หากปลูกที่ระยะน้อยกว่านี้ การเข้าไปดูแลจัดการสวนจะทำได้ยากและไม่สะดวก อีกทั้งฝอยังจะแย่งอาหารกันเองทำให้ต้องให้ปุ๋ยฝอย่อยกว่าเดิม

การปลูกฝอยิมซุง

๑. ขุดหลุมปลูกให้ได้ขนาดประมาณ ๔๐ x ๔๐ x ๔๐ ซม. แต่ขนาดของหลุมก็ขึ้นอยู่กับสภาพของดินถ้าเป็นร่วนปนทรายหลุมก็ไม่จำเป็นต้องใหญ่ บางพื้นที่ที่เป็นดินเหนียวหลุมที่ปลูกก็จะเล็กลงมาหน่อย ระยะห่างระหว่างต้นอยู่ที่ ๓ x ๔ เมตร โดยขุดหลุมและนำดินขึ้นมากองไว้ใส่ปุ๋ยคอกผสมกับหน้าดินที่ขุดขึ้นมาลงไปประมาณ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม

๒. หลังจากนั้นผสมดินกับปุ๋ยคอกให้เข้ากันรอกันหลุม ด้วยดินที่ผสมปุ๋ยคอกแล้วเพื่อเป็นอาหารให้ต้นไผ่ในช่วงสองเดือนแรก โดยจะให้สูงจากดินกันหลุมประมาณ ๑๐-๑๕ ซม. แล้วนำต้นกล้าไผ่วางลงไป

๓. ให้วางกิ่งไผ่เอียงประมาณ ๔๕ องศา เพราะหน่อต่อไปจะได้แทงขึ้นตรงและเร็ว ฉีกถุงพลาสติกออกก่อนวางกิ่งพันธุ์ กลบดินจนพูน ตอนนี้ให้รดน้ำและอัดดินให้แน่น เมื่อดินล่างแน่นแล้วให้กลบดินทั้งหมดลงไป พูนดินบริเวณโคนกิ่งไผ่ให้เป็นเนินสูงเล็กน้อย

๔. ใช้ไม้ปักเป็นหลักตอกยึดกิ่งไผ่ไว้ให้แน่น เพื่อกันลมโยกหรือถ้าลมไม่แรงมากก็ไม่ต้องปักหลักไม้ รดน้ำให้ชุ่ม การใช้ทางมะพร้าวหรือวัสดุอื่นช่วยพรางแสงแดดจนกว่าต้นกล้าจะมีใบใหญ่และตั้งตัวได้ แล้วจึงค่อยเอาออก

การดูแลรักษา

๑. การใส่ปุ๋ยไม้กิมซุง

ในช่วงแรก (๑-๓เดือน) ต้นไม้สามารถใช้ปุ๋ยคอกที่คลุกเคล้าไปกับดินที่ปลูกได้พอ แต่ในระยะต่อไป จำเป็นต้องมีการพรวนดินรอบๆ กอและใส่ปุ๋ยคอก ๑ เดือน/ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๒-๓ กิโลกรัม ในระยะนี้อาจจะเห็นว่าหน่อที่แตกจะมีขนาดค่อนข้างเล็กและจะมีขนาดโตขึ้นทุกๆ ปี ถ้าความชุ่มชื้นและดินอุดมสมบูรณ์ดีเพียงพอ พอเข้าเดือนที่ ๗ จะทำการตัดแต่งกอและพรวนดินเพื่อกำจัดวัชพืช ปกตินิยมพรวนดินอีกครั้งในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน ก่อนที่ดินจะแห้ง เพราะถ้าดินแห้งจะพรวนดินยาก ในกรณีที่ต้องการเร่งการออกหน่อ (กรณีพิเศษ) จะใส่ในช่วงต้นเดือน ก.พ.ถึง พ.ค. คือใช้ปุ๋ยคอกในอัตรา ๒-๓ กิโลกรัมต่อ กอ/เดือน

๒. การให้น้ำไม้ตงลิ้มแล้ง

ช่วงแรก (โดยเฉพาะ ๑-๓ เดือน) ต้นไม้ต้องการน้ำมาก ควรให้น้ำวันเว้นวัน แต่ถ้าปลูกไม้ในฤดูฝน อาจไม่จำเป็นต้องให้น้ำถึงขนาดนั้นก็ได้ นอกจากนี้ในกรณีฝนทิ้งช่วงนานจึงให้น้ำช่วย แต่หลังจากหมดฝนแล้ว ผู้ปลูกต้องคอยรดน้ำให้เสมออย่าปล่อยให้ขาดน้ำนาน เพราะในปีแรกต้นไม้ยังไม่ค่อยแข็งแรงนักถ้าไม่มีน้ำ อาจตายได้โดยง่าย หลังจากต้นไม้อายุเกิน ๖-๘ เดือนไปแล้ว จะแข็งแรงและทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดีขึ้น

ระบบน้ำในแปลงจะใช้ระบบมินิสปริงเกอร์และการวางท่อปล่อยน้ำไหลไปตามร่องสวน

๓. การไถ่ล่าและการตัดแต่งกอ

เมื่อปลูกได้ประมาณ ๓-๔ เดือนจะเริ่มแตกหน่อได้ประมาณ ๒-๓ ลำ ในระยะแรกนี้จะไม่มีการตัดหน่อเลย ปล่อยให้เป็นลำต่อไป การดูแลกอไผ่ในช่วงนี้จะทำการตัดลำต้นที่เล็กออกไป ไม่ต้องเสียตาย ให้เหลือไว้เฉพาะลำที่ใหญ่ ลำที่มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑-๑.๕ นิ้วตัดทิ้งให้หมด

วิธีการตัด ต้องตัดให้จมดิน อย่าให้มีตาเหลืออยู่อีก (ไม่ต้องการให้ขยายพันธุ์อีก) กิ่งแขนงเล็กๆ บริเวณโคนต้นที่ขึ้นเกาะกะของลำแม่ควรตัดแต่งให้โล่ง (แสงแดดส่องถึงพื้นได้) เพื่อสะดวกในการให้น้ำและดูแล เมื่อต้นไผ่อายุได้ประมาณ ๗-๘ เดือนจะมีหน่อแทงขึ้นมาอีก ๕-๖ หน่อ ตอนนี้ก็ยังไม่มีการตัดหน่อ ปล่อยให้ไผ่เป็นลำต่อไป แต่ถ้าพื้นที่ตรงนั้นดินอุดมสมบูรณ์ดี หน่อออกเยอะเราควรตัดขายไปบ้าง เช่นถ้าขึ้นมา ๕ หน่อให้ตัดขายไป ๓ หน่อ แต่ให้เลือกเอาหน่อที่สมบูรณ์ไว้(หน่อที่เบียดกันให้ตัดออกขายไป) การดูแลกอไผ่เพียงเอาหน่อเนา ลำคดเอียงแคะแกร็นออกและตัดแต่งกิ่งแขนงเล็กๆทิ้ง รักษาลำไผ่ให้มีอยู่ประมาณ ๓-๕ ลำ

จากนั้นจึงเริ่มตัดหน่อขายบ้าง การตัดหน่อขายนี้ควรจะตัดจากกลางกอก่อนแล้วขยายออกมารอบนอก กอ ซึ่งหน่อออกๆ ต้องมีการรักษาไว้บ้างเพื่อให้เป็นลำแม่ โดยเลือกหน่อที่อวบใหญ่และอยู่ในลักษณะที่จะขยายออกเป็นวงกลมเพื่อจะทำให้กอใหญ่ขึ้น มีหน่อมากขึ้นในปีต่อไป สะดวกที่จะเข้าไปดูแลรักษาและตัดหน่อ การตัดแต่งกอนั้น ควรทำติดต่อกันทุกๆ ปี สำหรับไผ่กิมซุงนี้ควรแต่งกอไผ่ประมาณต้นเดือน ก.ค. เพราะตอนนี้ ไผ่ชนิดอื่นกำลังออกหน่อ ช่วงนี้หน่อไม้้ออกเยอะราคาไม่ค่อยดี ควรปล่อยหน่อให้เจริญเป็นลำแม่ได้เต็มที่ พอต้นเดือนตุลาคมจึงค่อยอัดปุ๋ยคอกและน้ำเพื่อเร่งการออกหน่อในช่วงหน้าหนาวและหน้าแล้ง ช่วงนี้ราคาของหน่อไผ่จะดีมาก (พ.ย.-พ.ค.) ของทุกปี

๔. การบังคับให้ไผ่ตงล้มแล้งเกิดหน่อมากขึ้น

ในการบังคับให้ไผ่กิมซุงออกหน่อมากขึ้นตามฤดูกาลนั้น นอกจากการใส่ปุ๋ยและปฏิบัติดูแลตามปกติแล้วยังมีวิธีกระตุ้นให้ไผ่แทงหน่อมากขึ้น โดยการสูมไฟในฤดูแล้งช่วงที่ลมสงบ (ปลายเดือน ม.ค-ก.พ.) โดยการรวบรวมใบไผ่และ กิ่งแขนง ที่ได้จากการตัดแต่งกิ่งแล้วนำมากองให้ห่างจากกอประมาณ ๑ เมตร จุดไฟเผา แต่ต้องระวังไม่ให้ไฟกระโชกมาก โดยการพรมน้ำช่วยหรืออาจเอาใบไผ่และกิ่งแขนงสูมในกอเลย แต่ต้องระวังไม่ให้ไฟลามไปติดส่วนบนๆ ของกอ ในการสูมไฟนั้น เข้าใจว่าเป็นการเร่งให้ไผ่มีการพักตัวเร็วขึ้น เมื่อก่อนเข้าสู่ฤดูฝนจะได้แทงหน่อมากขึ้น หลังจากที่ได้พักตัวอย่างเต็มที่และการสูมไฟยังช่วยในการกำจัดโรคและแมลงไปด้วย

นอกจากนี้ ยังมีวิธีการบังคับการออกหน่อวิธีอื่นอีก เช่น การพรวนดินแปลงไผ่ทั้งในระหว่างแถวและระหว่างต้น โดยทำการพรวนดินในช่วงก่อนฤดูแล้ง ประมาณเดือน ก.ค.-ก.ย. เป็นการทำลายรากแก่เพื่อให้แตกรากใหม่ ดังนั้นในการพรวนดิน การให้น้ำ ให้ปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ไผ่ออกหน่อเร็วและตกตลอดปี

๕. การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูของไผ่กิมซุง

ปกติไม่มีการระบาดของโรคและแมลงในสวนไผ่มากนัก มีเพียงแมลงพวกหนอนผีเสื้อกลางคืน มากัดกิน และม้วนใบไผ่เพื่อหลบซ่อนและเป็นที่พักอาศัยในระยะเป็นดักแด้บ้างเล็กน้อย แมลงที่เข้าทำลายหน่ออ่อนของไผ่ไผ่ส่วนมากเป็นประเภทกัดกินหน่อ ๔-๕ ชนิด คือ หนอนด้วงเจาะหน่อไผ่ , ด้วงกินหน่อ, ด้วงวงเจาะกิ่ง , เพลี้ยอ่อนและมวนดูดน้ำเลี้ยง การควบคุมและกำจัดสามารถกระทำได้หลายวิธี ใช้วิธีควบคุมโดยการลิดกิ่ง หรือตัดลำแก่ที่เป็นที่อยู่ของดักแด้ออก แล้วทำลายหรือขายลำไป จึงเป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยลดจำนวนประชากรแมลงได้ ส่วนมากแล้วไม่ค่อยพบปัญหาเกี่ยวกับโรคต่างๆ แต่จะพบเพลี้ยตัวสีขาวๆ เกิดขึ้นตามข้อไผ่อ่อน เราอาจใช้ผงซักฟอกละลายน้ำราดรดลงไปก็จะหาย ถ้ามีจำนวนน้อยไม่มากนักก็ใช้มือขยี้

๖. การตัดหน่อไม้ตงลิ้มแล้ง

ไผ่กิมชุงจะแทงหน่อตลอดปีแต่จะดกมากเมื่อเริ่มเข้าฤดูฝน (เม.ย.-มิ.ย.) การตัดหน่อจะตัดเมื่อหน่อยาวประมาณ ๑ ฟุต โดยใช้เสียมแทงปลาดตัดหน่อบริเวณกาบใบที่ ๓ จากโคนหน่อ ซึ่งจะเหลือตาไว้ ๒-๓ ตา สำหรับแตกหน่อในช่วงถัดไป สำหรับหน่อที่ไม่แข็งแรงให้ตัดออกทิ้งไป การตัดหน่อควรทำตอนเช้ามีด เพื่อจะได้หน่อไม้สดส่งตลาด หน่อไม้ที่ตัดไว้นาน ๆ จะทำให้ความหวานของหน่อลดลง ดังนั้น ควรตัดหน่อแล้วรีบขายทันที ในการตัดหน่อควรเริ่มตัดหน่อจากกลางกอก่อน แล้วขยายวงออกมารอบนอกกอ ส่วนหน่อที่อวบใหญ่ที่อยู่ด้านนอกควรมีการรักษาไว้เพื่อให้เป็นลำแม่

๔.๒ กิจกรรมหลังทำนา

ปลูกพืชฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ประกอบไปด้วย แตงกวา, ถั่วฝักยาว, ถั่วลิสง และพืชปุ๋ยสด เช่น ถั่วพริ้ว, ปอเทือง เพื่อเป็นพืชหมุนเวียนลดการสะสมโรคพืชและ แมลง อีกทั้งเพื่อคลุมดิน ป้องกันวัชพืช ผลผลิตที่ได้ใช้บริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน สำหรับเศษใบ และต้นของพืช จะไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนในดิน และรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๔.๓ กิจกรรมด้านประมง ปศุสัตว์

- มีปอเลี้ยงปลากินพืช และปลาธรรมชาติ จำนวน ๑ บ่อ
- เลี้ยงไก่พื้นเมือง จำนวน ๓๐ ตัว
- เลี้ยงหมูนา จำนวน ๘๐ วงบ่อ

มูลสัตว์ที่ได้นำไปใช้เป็นปุ๋ยในการปรับปรุงบำรุงดินต่อไป

ส่วนผลผลิตมีการจำหน่ายตามตลาดนัดสีเขียวในชุมชนเนื่องจากเป็นระยะปรับเปลี่ยนพื้นที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นผลผลิตยังออกไม่มากพอที่จะนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

๕.สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ การผลิต การทำกิจกรรมการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ การรักษา/สร้างสมดุลระบบนิเวศน์ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๕.๒ การตลาด มีการจำหน่ายผลผลิตภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงแต่ในอนาคตจะมีการเพิ่มมูลค่าโดยการนำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายตามตลาดนัดสีเขียว ทั้งในชุมชน และในงานและนิทรรศการต่างๆ

๖.ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวให้เกิดความสำเร็จมีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

๑. การสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากประสบการณ์ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ๆในการผลิตตลอดเวลา

๒. การใช้ความรู้แก้ไขปัญหาและพัฒนาการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ

๓. ต่อยอดความรู้โดยการเป็นวิทยากรถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่ผู้สนใจ

๔. การผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตร

๗.แนวคิดในการทำงาน

ต้องคิดก่อน คือ คิดวางแผนอย่างรอบคอบ มีเหตุผล

แล้วค่อยทำ คือ การลงมือทำตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อนำ คือ เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัย เสียสละ

การเปลี่ยนแปลง คือ เปลี่ยนแปลงตัวเอง/ครอบครัว/ชุมชน สู่ความสุขที่ยั่งยืน

๘.หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

การประกอบอาชีพการเกษตรบนฐานความรู้ ทั้งการค้นคว้า แลกเปลี่ยน ประยุกต์ใช้ความรู้ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ นายสมยศ แสงวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของจ้างงาน โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ภาพการเยี่ยมชมกิจกรรมของคณะกรรมการ ศพก.และแปลงใหญ่ อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร

